

Vastaus vanhus- ja vammaisneuvoston aloitteeseen vanhus- ja vammaisneuvoston edustuksesta kunnanvaltuuston ja lautakuntien kokouksiin

KH 15.12.2025 § 272
427/00.02.01/2025

Vanhus- ja vammaisneuvosto on tehnyt 12.11.2025 kunnanhallitukselle aloitteen neuvoston edustuksesta kunnanvaltuuston ja lautakuntien kokouksiin. Vanhus- ja vammaisneuvosto perustelee esitystään seuraavasti: "Kuntalaissa 27 §:ssä mainitaan, että vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta."

Neuvosto esittää, että kunnanhallitus myöntää oikeuden vanhus- ja vammaisneuvostolle nimetä edustajansa kunnanvaltuuston ja lautakuntien kokouksiin edellä mainittuja asioita valmisteltaessa.

Hallintosäännön 140 – 142 §:n mukaan kunnan asukkailla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

Valmistelija

Hallintojohtaja Sirpa Hartojoki, puh. 044 7209 036

Kj:n päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lähettää vanhus- ja vammaisneuvoston aloitteen valmisteltavaksi keskushallintoon.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

KH 09.02.2026
49/00.02.01/2026

Kuntalain (410/2015) 27 §: ssä säädetään vanhusneuvostosta ja lain 28 §:ssä vammaisneuvostosta. Lain mukaan *ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.*

Edelleen lain mukaan vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto. Vammaisneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Kunnanhallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä. Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Vaikuttamistoimielimet ovat lakisääteisiä, mutta vaikuttamistoimielimet eivät ole kunnan toimielimiä eivätkä ne voi käyttää julkista valtaa. Vaikuttamistoimielinten jäsenet eivät toimi virkavastuulle. Kunnanhallitus vastaa niiden nimeämisestä ja toimintaedellytyksistä.

Tuusniemen kunnan hallintosäännön 123 §:n mukaan toimielimien kokouksissa toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus on

- valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla kunnanhallituksen kokouksessa kuntalain 18.1 §:n mukaan sekä
- kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla muiden toimielinten kokouksessa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa. Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta. Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa.

Hallintosäännön 87 §:n mukaan kunnanhallituksen puheenjohtajan ja kunnanjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heillä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, ellei hän samalla ole valtuutettu.

Nuorisovaltuusto voi nimetä valtuuston kokoukseen edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus. Nuorisovaltuuston edustajalla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetuissa kokouksissa. Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämisen perusteena on muun muassa se, että Suomen Kuntaliiton hallintosääntömallissa kunnille, on myös kiinnitetty huomiota siihen, että nuorisovaltuustolla olisi läsnäolo- ja puheoikeudella edustus valtuuston kokouksissa. Kuntaliiton hallintosääntömallissa perustellaan nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo- ja puheoikeutta valtuuston kokouksissa sillä, että alle 18-vuotiailla ei ole äänioikeutta kuntavaaleissa eikä vaalikelpoisuutta, eivätkä he siten voi äänestää oman ikäryhmänsä edustajaa valtuustoon.

Näin ollen läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämisessä vanhus- ja vammaisneuvoston edustajalle valtuuston ja lautakuntien kokouksiin, voidaan katsoa olevan kyse erilaisesta asetelmasta kuin nuorisovaltuuston edustajan kohdalla valtuuston kokouksiin osallistumisella läsnäolo- ja puheoikeudella. Vanhus- ja vammaisneuvosto edustaa väestöryhmää, jolla on mahdollisuus saada omia edustajiaan kunnan eri toimielimiin kuntavaalien kautta, toisin kuin nuorisovaltuuston edustamalla väestöryhmällä. Lisäksi kunnan toimielimet voivat kutsua myös vanhus- ja

vammaisneuvoston edustajaa kuultavaksi asiantuntijana toimielimen kokoukseen käsiteltäessä vanhus- ja vammaisneuvoston edustamiin väestöryhmiin vaikuttavaa asiaa.

Valmistelija

Kunnanjohtaja Timo Kiviluoma, puh. 0447209047

Kj:n päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. että vanhus- ja vammaisneuvoston edustajalle ei myönnetä läsnäolo- ja puheoikeutta valtuuston eikä lautakuntien kokouksiin
2. lähettää päätöksen tiedoksi kunnan toimielimille ja muistuttaa toimielimiä myös vanhus- ja vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston asiantuntijakuulemisen mahdollisuudesta ennen kyseisiä väestöryhmiä kokevien päätösten tekemistä.

Päätös